

Denna kursplan är nedlagd eller ersatt av ny kursplan.

Kursplan

Institutionen för beteende- social- och rättsvetenskap

Straffrättens allmänna del och kritiska perspektiv, avancerad nivå, 15 högskolepoäng

Criminal Law: The General Part and Critical Perspectives, Second Cycle, 15 Credits

Kurskod:	JU114A	Utbildningsområde:	Juridiska området
Huvudområde:	Rättsvetenskap	Högskolepoäng:	15
		Ämnesgrupp (SCB):	Juridik och rättsvetenskap
Utbildningsnivå:	Avancerad nivå	Fördjupning:	A1N
Inrättad:	2014-12-15	Senast ändrad:	2017-04-03
Giltig fr.o.m.:	Höstterminen 2017	Beslutad av:	Prefekt

Mål

Mål för utbildning på avancerad nivå

Utbildning på avancerad nivå ska innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och ska, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

(1 kap. 9 § högskolelagen)

Kursens mål

Efter avslutad kurs skall den studerande ha fördjupade kunskaper i gällande rätt i fråga om regelverket i straffrättens allmänna del, särskilt i fråga om förutsättningarna för tillskrivande av ansvar. Påföljdsläran, den andra framträdande delen av straffrättens allmänna del, behandlas på den avancerade kursen Påföljdsbestämning i straffrätt. Den studerande skall vidare ha fördjupade kunskaper i olika kritiska teoririktningar av betydelse för förståelsen av straffrätten och dess funktioner (exempelvis klass- och genusperspektiv), samt i straffrättslig rättskällelära och metod (såsom dessa kommer till uttryck vid rättsfallstolkning o d).

Efter avslutad kurs skall den studerande på ett djupgående och självständigt sätt kunna identifiera och lösa praktiska straffrättsliga problem på ett vedertaget sätt. Här ligger kursens tyngdpunkt. Den studerande skall därutöver ha förmåga att sätta in visst givet problemkomplex i större kriminalpolitiska- och straffrättspolitiska perspektiv samt att inta ett kritiskt och flexibelt förhållningssätt i och till straffrättslig argumentation. Den studerande skall ha fördjupad förmåga att både muntligt och skriftligt argumentera i straffrättsliga såväl som kriminalpolitiska frågor.

Utgångspunkten för kursen, särskilt avseende de delar som avser förutsättningar för tillskrivande av ansvar, är svensk rätt. I jämförande syfte, både i fråga om förutsättningar för tillskrivande av ansvar och i fråga om de kritiska perspektiven, används också i viss utsträckning utländsk rätt och doktrin.

Kursens huvudsakliga innehåll

Femtonpoängskursen innehåller två moment (vilka dock inte är delkurser), (1) Straffrättens allmänna del och (2) Kritiska perspektiv på straffrätten. Momenten är delvis integrerade i varandra, men en ungefärlig poängmässig uppdelning är att straffrättens allmänna del tar 11 hp i anspråk, kritiska perspektiv 4 hp.

Kursen är en fördjupning i förhållande till grundkursen i straffrätt. Fördjupningen äger rum för det första avseende de regler som rör förutsättningar för tillskrivande av ansvar, vilka behandlas betydligt mer extensivt än under grundkursen. Här behandlas såväl frågor om kapacitet att vara och hållas ansvarig (barn, psykiskt störda) som samtliga komponenter i brottsbegreppet (ansvarsfrihetsgrunder, subjektiv inställning etc) och medverkansläran.

Fördjupning äger också rum i fråga om anläggande av kritiska och alternativa perspektiv på straffrätten. Sådana perspektiv, som löpt som stråk genom utbildningen, appliceras här på den straffrättsliga materien. Bland annat berörs straffansvar inom juridiska personer och strukturella perspektiv på straffrätten.

Kursmaterialet består, utöver två huvudböcker, i relativt stor utsträckning av rättsfall, doktrin, utdrag från förarbeten o s v. Rättsfallsanvändningen ger kunskap inte bara om straffrätt utan också om metod i allmänhet.

Det saknas överlappningar med kursen Påföljdsbestämning i straffrätt, vilken behandlar det straffrättsliga sanktionssystemet. De två kurserna är tvärtom särskilt avpassade för att tillsammans ge en heltäckande fördjupad kunskap rörande regelverket i straffrättens allmänna del i vid bemärkelse.

Studieformer

Kursen innehåller främst två slags undervisning: Föreläsningar (av mer eller mindre traditionell katederform) samt seminarier med lösande av i förväg förberedda frågor. Föreläsningarna tänks ge en överblick över respektive problemområde, och vid de efterföljande seminarierna penetreras problemområdet mer djupgående, med praktisk problemlösning och kritisk diskussion.

Ett obligatoriskt moment, hänförligt till momentet kritiska perspektiv, är självständigt författande av en promemoria, presentation av denna vid ett seminarium, samt närvaro även i övrigt vid de seminarietillfällen där promemoriorna presenteras.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning och/eller handledning under den tid som angavs för kurstillfället som den sökande blivit antagen till (se universitetets antagningsordning). Därefter upphör rätten till undervisning och/eller handledning.

Examinationsformer

PM, 4 högskolepoäng. (Provkod: 0101)

PM-seminarium (Provkod: 0201)

Skriftlig tentamen, 11 högskolepoäng. (Provkod: 0301)

För ytterligare information se universitetets regler för examination inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Betyg

Enligt 6 kap. 18 § högskoleförordningen ska betyg sättas på en genomgången kurs om inte universitetet föreskriver något annat. Universitetet får föreskriva vilket betygssystem som ska användas. Betyget ska beslutas av en av universitetet särskilt utsedd lärare (examinator).

Enligt föreskrifter om betygssystem för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (rektors beslut 2010-10-19, dnr CF 12-540/2010) ska som betyg användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd. Rektor eller den rektor bestämmer får besluta om undantag från denna bestämmelse för en viss kurs om det finns särskilda skäl.

Som betyg på kursen används Underkänd (U), Godkänd (B), Icke utan beröm godkänd (Ba) eller Med beröm godkänd (AB).

PM

Som betyg används Underkänd (U) eller Godkänd (G).

PM-seminarium

När det obligatoriska momentet är fullgjort anges Deltagit (DT).

Skriftlig tentamen

Som betyg används Underkänd (U), Godkänd (B), Icke utan beröm godkänd (Ba) eller Med beröm godkänd (AB).

Betyg sätts på grundval av tentamensresultat. Som en del av tentamen räknas författande av, och presentation av, promemoria.

För PM kan studenten erhålla maximalt 12 poäng (ej högskolepoäng!). För Godkänd krävs 7 poäng. Vid komplettering kan studenten erhålla maximalt 7 poäng.

Betygsgränser vid tentamen, som maximalt kan ge 24 poäng (ej högskolepoäng!) är:

AB = 20 poäng

BA = 16 poäng

B = 12 poäng

Poäng för PM och tentamen läggs sedan samman för ett gemensamt betyg. Betygsgränserna är:

AB = 30 poäng

BA = 24 poäng

B = 18 poäng

För ytterligare information se universitetets regler för examination inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Särskild behörighet och andra villkor

Avklarad grundnivå, 180 högskolepoäng på Juristprogrammet. Dessutom krävs Svenska B/Svenska 3.

För ytterligare information se universitetets antagningsordning.

Tillgodoräknande av tidigare utbildning

Student som tidigare genomgått utbildning eller fullgjort annan verksamhet ska enligt högskoleförordningen tillgodoräknas detta som en del av den aktuella utbildningen under förutsättning att den tidigare utbildningen eller verksamheten uppfyller vissa krav.

För ytterligare information se universitetets lokala regler för tillgodoräkningen.

Övriga föreskrifter

Dispens från tregradig betygskala enligt rektorsbeslut (148/2005).

Övergångsbestämmelser

Kurs som har upphört eller väsentligt förändrats till innehåll eller omfattning kan tenteras vid tre tillfällen inom 18 månader efter det att förändringen genomförts.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Asp, Petter, Ulväng, Magnus och Jareborg, Nils (senaste upplagan)

Kriminalrättens grunder

Uppsala, Iustus, 578 sidor

Lernestedt, Claes (senaste upplagan)

Dit och tillbaka igen

Uppsala, Iustus, 320 sidor

Referenslitteratur

Leijonhufvud, Madeleine & Wennberg, Suzanne & Ågren, Jack (senaste upplagan)
Straffansvar
 Stockholm: Norstedts, ca 160 sidor

Tillägg och kommentarer till litteraturlistan

Obligatorisk litteratur

Artiklar och utdrag:

Asp, Petter, Straffansvar vid brottsprovokation, Norstedts juridik, s. 38-47 (BB) 9 sidor
 Asp, Petter, Uppsåtets nedre gräns - en efterlängtat sequel, JT 2004-05 s. 385-396 10 sidor
 Asp, Petter, Om uppsåtsäckning vid aberratio ictus, JT 2001-02 s. 610-621 10 sidor
 Herlitz, Carl Erik, Delaktighet i brott i ljuset av NJA 1992 s. 474 - en förvirrad del av straffrätten, JT, s. 277-305. 25 sidor
 Jareborg, Nils, Criminal attempts and Moral Luck, Israeli Law Review, vol. 27 (1993) s. 213-226 (BB). 12 sidor
 Lernerstedt, Claes, När kan den straffrättsliga människan svårligen besinna sig? (BB) 22 sidor
 Lernerstedt, Claes, Putativa farhågor (BB) 24 sidor
 Lernerstedt, Claes, Något om grunden för den mänskliga ansvarsförmågan inom straffrätten, JT1996/97 s. 323-351. 28 sidor
 Lernerstedt, Claes, Framprovocerad konst, Lex Nova, februari 2008. (BB) 3 sidor
 Martinsson, Dennis, Nödvärnsexcess med livsfarligt våld, JT 2010-11 s. 141-146. 5 sidor
 Nordlöf, Kerstin, Straffbarhetsåldern i Unga lagöverträdare i social-, straff- och processrätt, Studentlitteratur, 2012, s. 175-9 (BB) 4 sidor
 Nordlöf, Kerstin, En rättsstridig presumtion om uppsåt vid allvarlig psykisk störning hos unga lagöverträdare, i Festskrift till Anna Hollander, Norstedts Juridik, 2012 (BB) 15 sidor
 Nordlöf, Kerstin, Oskuldspresumtionen - en utopi för minderåriga misstänkta för brott, i Kerstin Nordlöf, red., Argumentation i nordisk straffrätt, Norstedts juridik, 2013, s. 168-199 (BB) 30 sidor
 Nuotio, Kimmo, Straffansvarets samhällsliga förankring, Retfaerd nr 83 (1998) s. 49-51 (BB) 3 sidor
 Rung, Andreas, Likgiltighetsuppsåt - En ny form av uppsåtets nedre gräns? JT 2006-07, 23 sidor
 Storgaard, Anette, Unge lovovertræderes strafansvar, retssikkerhed og lavalder, i Kerstin Nordlöf, red., Argumentation i nordisk straffrätt, Norstedts juridik, 2013, s. 200-14 (BB) 14sidor
 Victor, Dag, Politik och straffsystem - ett drama i utveckling, i (Victor red) Varning för straff - om vådan av den nyttiga straffrätten, 1995, s. 57-77 (BB) 20 sidor
 Wennberg, Susanne, Behovet av straffrättslig särbehandling av psykiskt avvikande brottslingar - vad är myt och vad är verklighet? JT 1999/00 nr 3 s. 612-650, 32 sidor
 Wennberg, Suzanne, Från Malexander till Sambandscentralen - fördelar och farhågor med dömande i medgärningsmannaskap respektive medfrämjandeskap, JT 2002/03 s. 592-6011 19 sidor

Referenslitteratur:

Andersson, Ulrika, En för alla - alla för en, i Kerstin Nordlöf, red., Argumentation i nordisk straffrätt, Norstedts juridik, 2013, s. 2015-34 (BB) 19 sidor

Utöver här ovan nämnd litteratur krävs att studenten har tillgång till aktuell lagtext och relevanta rättsfall.